

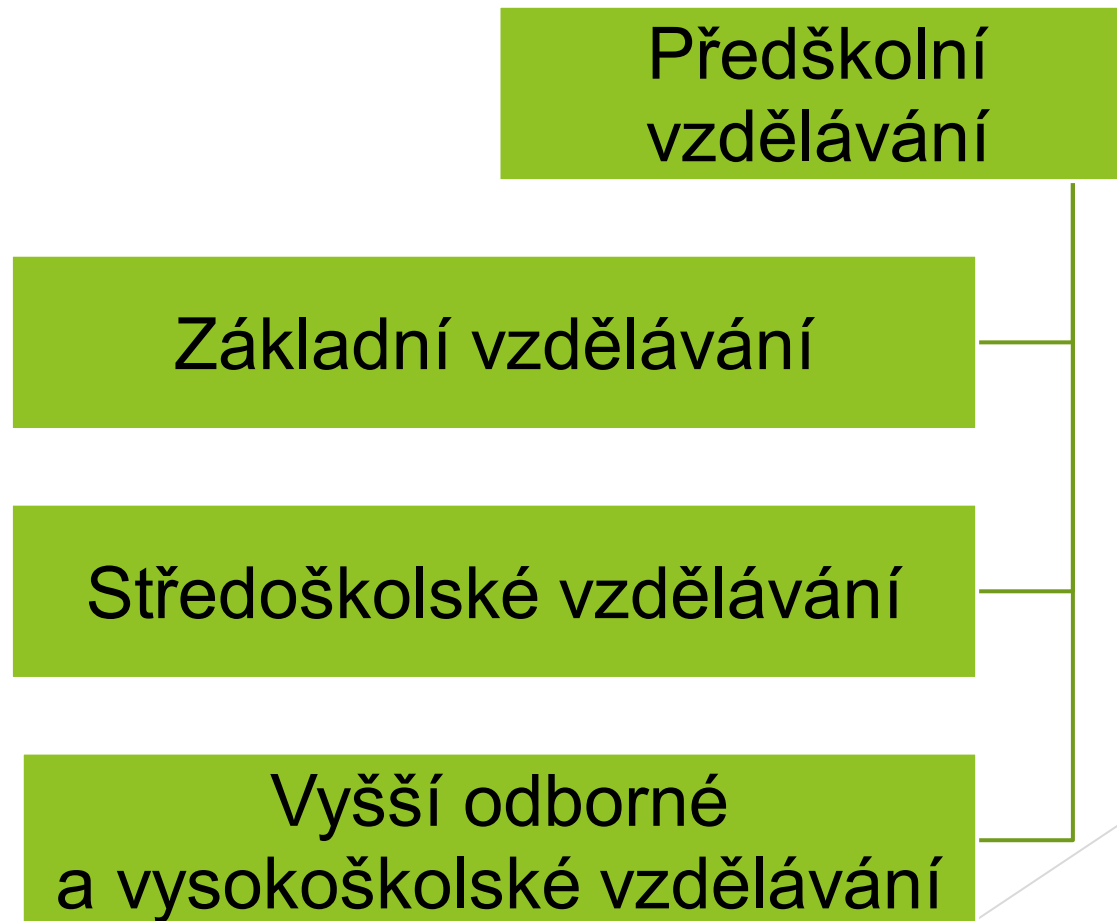
Česká republika

Jana Kratochvílová, Zora Syslová

Obsah:

1. Přehled vzdělávací soustavy a postavení mateřských škol
2. Přechod mezi MŠ a ZŠ
3. Komunikace mezi MŠ a rodinou

POSTAVENÍ MATEŘSKÝCH ŠKOL VE VZDĚLÁVACÍ SOUSTAVĚ ČR

LEGISLATIVA DVOJSTUPŇOVÉ KURIKULUM

- ▶ Školský zákon č. 82/2016 Sb.
- ▶ Národní program vzdělávání (cíle, obsah, prostředky)
- ▶ Rámcové vzdělávací programy
- ▶ Školní vzdělávací programy

Role státu:

- vymezuje rámec kvality ve vzdělávání prostřednictvím RVP

Role učitele:

- tvůrce, koordinátor
- partner a průvodce dítěte jeho vzděláváním

Role dítěte:

- aktivní účastník svého učení a vzdělávání

ŠKOLSKÝ ZÁKON Č. 82/2015 PŘEDŠKOLNÍ VZDĚLÁVÁNÍ

- ▶ Zpravidla pro děti ve věku od tří do šesti let
- ▶ Základní předpoklady pro rozvoj vzdělávání
- ▶ Holistický koncept rozvoje dítěte
- ▶ Vyrovnání nerovnoměrností ve vývoji dítěte před vstupem do základního vzdělávání
- ▶ Povinnost předškolního vzdělávání od pěti let

Mateřské školy v ČR

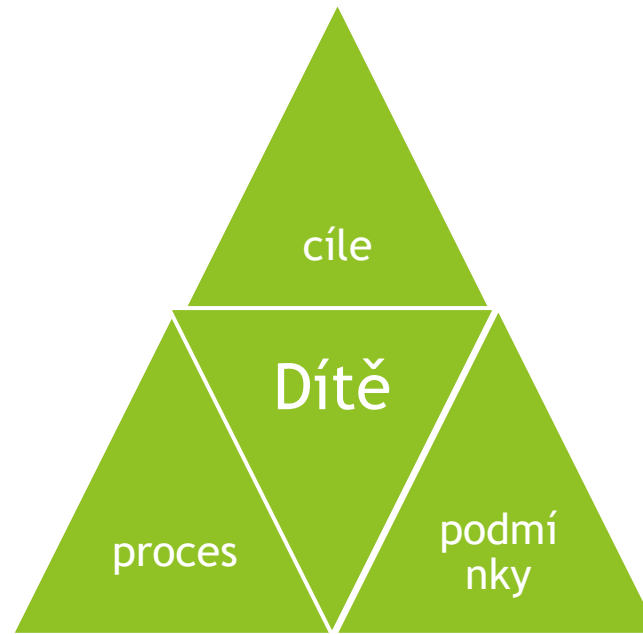
- ▶ celkem 5158 mateřských škol (2014/15)
- ▶ soukromé školy: 197
- ▶ církevní školy: 40

- ▶ alternativní a inovátorské školy - síť Škol podporujících zdraví, Montessori, Waldorfské školy a Daltonský plán

RVP PV

Osobnostně orientovaný model výchovy a vzdělávání

- ▶ Úkolem školy je umožnit každému dítěti rozvinout maximálně svůj potenciál a to v takových podmínkách, které respektují jeho individualitu

Nové strategie a metody

- **vzdělávání se realizuje nejen v řízených činnostech, ale průběžně, ve veškerém vzdělávání, ve všech situacích, k nimž v mateřské škole dochází;**
- **dítě se učí především na základě své interakce s okolím a svou vlastní činností (spontánní);**
- **metoda prožitkového učení je založena na přímých zážitcích dítěte a vychází z jeho samostatné činnosti, individuální volby, z jeho zvědavosti a potřeby objevovat.**

Požadavky na profesní kompetence pedagoga

„být průvodcem dítěte na jeho cestě za poznáním, nikoli tím, kdo dítě úkoluje a kontroluje plnění těchto úkolů“

PŘÍPRAVNÉ VZDĚLÁVÁNÍ UČITELŮ MATEŘSKÝCH ŠKOL

- ▶ vysokoškolským vzděláním v oboru učitelství pro mateřské školy: Bc. A Mgr. Studium;
- ▶ vysokoškolským vzděláním v oboru učitelství pro první stupeň a celoživotním vzděláním v oboru učitelství pro mateřské školy;
- ▶ vysokoškolským vzděláním v oblasti pedagogických věd zaměřených na speciální pedagogiku;
- ▶ vyšším odborným vzděláním zaměřeným na přípravu učitelů mateřské školy;
- ▶ středním vzděláním s maturitní zkouškou získaným ukončením vzdělávacího programu zaměřeného na přípravu učitelů mateřské školy.

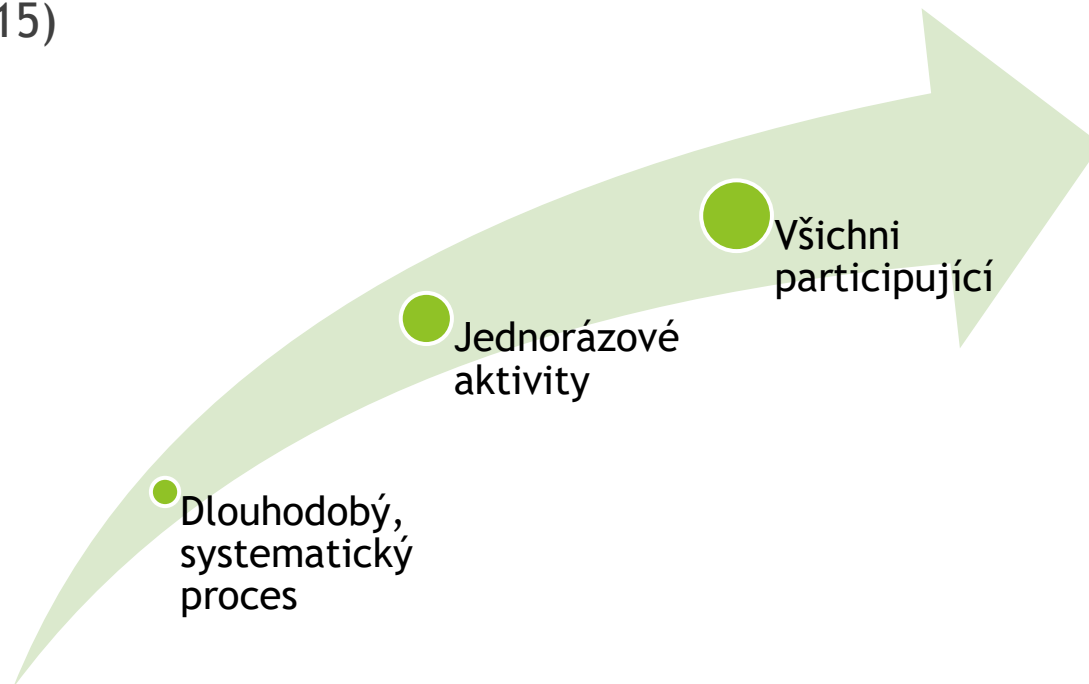
Přechod mezi MŠ a ZŠ

Faktory ovlivňující kvalitu přechodu:

- ▶ **Předsudky** vůči jednotlivým vzdělávacím stupňům
- ▶ **Autonomie** školy
- ▶ Naivita předškoláka, očekávání rodičů, vztah rodičů ke škole
- ▶ Výchovný styl **rodičů** - různorodost, volnost - střet hodnot
- ▶ Míra a kvalita spolupráce mezi MŠ a ZŠ
- ▶ Vzájemná **očekávání**, (ne)znalost **výstupů** MŠ, vstupu do ZŠ
- ▶ Prostředí, režim
- ▶ (Ne)respektování **individuálních možností dítěte**
- ▶ Nástup do školy - připravenost dítěte a profesní kompetence **učitelky 1. stupně ZŠ**
- ▶ Zápis do ZŠ 15.1.-15.2.
- ▶ Odklad školní docházky (žádost do 31.5.) a profesní kompetence **učitelky MŠ**

Přechod mezi MŠ a ZŠ

- ▶ 87,3 % škol se zaměřuje na spolupráci s jinými školami a základními školami ve svém regionu (Výroční zpráva ČŠI 2014/15)

Kvalita, obsah, rozsah, formy, frekvence, evaluace

Výroční zpráva ČŠI 2014/15

Co dělají MŠ pro přípravu na ZŠ

- ▶ Postupný přechod od hry k učení (92 % škol)
- ▶ Grafomotorická cvičení (87 %)
- ▶ Vedení dětí k samostatnosti (83 %)
- ▶ Pravidelné aktivity pro nejstarší děti (76 %)
- ▶ Návštěva dětí v ZŠ (89 %)
- ▶ Společné aktivity MŠ a ZŠ

PRÁVA ŽÁKŮ, STUDENTŮ A ZÁKONNÝCH ZÁSTUPCŮ DĚTÍ ŠKOLSKÝ ZÁKON Č. 82/2015

Práva

- ▶ § 21 Na informace o průběhu a výsledcích svého vzdělávání
- ▶ Informace a poradenskou pomoc školy
- ▶ Vyjadřovat se ke všem rozhodnutím týkajícím se podstatných záležitostí vzdělávání

Povinnosti

- ▶ Na vyzvání ředitele se osobně dostavit k projednání závažných otázek vzdělávání dítěte
- ▶ Informovat školu o změně zdravotní způsobilosti a jiných závažných skutečnostech

Oblast komunikace

- ▶ 93 % škol má jasně stanovená pravidla podporující funkční komunikaci mezi dětmi, pedagogy a rodičovskou veřejností (Výroční zpráva ČŠI 2014/15).

Standardní komunikace - nejčastější (Výroční zpráva ČŠI)

- ▶ Informace na třídních schůzkách
- ▶ Neformálně na akcích školy
- ▶ Prostřednictvím webových stránek školy
- ▶ Telefonická komunikace (82,8 %), elektronická komunikace (53,7 %)
- ▶ Konzultační hodiny nabízí 46,7 % škol

- ▶ Komunikace s rodiči jako **problém** (47 % ředitelů, 34 % učitelů)

Standardní komunikace v MŠ

- ▶ Každodenní komunikace „tváří v tvář“ při příchodu, odchodu - okamžitost řešení, neformálnost; reagování učitelek bezprostředně i záměrně
 - ? obsah komunikace - využití přímého kontaktu
- ▶ Písemné informace - sdělení
- ▶ Portfolio
- ▶ Konzultace rodič - učitelka - dítě

- ▶ <http://www.msmt.cz/vzdelavani/predskolni-vzdelavani/desatero-pro-rodice-deti-predskolniho-veku>
- ▶ <http://www.msmt.cz/vzdelavani/predskolni-vzdelavani/ramcovy-vzdelavaci-program-pro-predskolni-vzdelavani>
- ▶ <http://www.msmt.cz/vzdelavani/zakladni-vzdelavani/doporuceni-k-organizaci-zapisu-k-povinne-skolni-dochazce>
- ▶ <http://www.csicr.cz/html/VZ2014-15v2/flipviewerxpress.html>
- ▶ <http://www.omep.cz/projekty/grundtvig/>

Krásný zbytek dne.